ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ.

ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ

(2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1804)

ਫਰਵਰੀ 28,2019

[ਅਭੈ ਮਨੋਹਰ ਸਪਰੇ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਐਸ. ਐਸ. 409, 477ਏ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. s.120B-ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ, 1947 - ਐਸ. 5 (2) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਧਾਰਾ 5 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ)-ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਦੇ ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ-ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ Nos.3 ਅਤੇ 1 ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 120ਬੀ ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਐਸ. ਐਸ. 409 & 477ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਏ ਅਤੇ ਯੂ/ਐਸ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵੀ। 5(1)(ਡੀ) ਪੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। 5(2) ਇਸ ਦੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਕਿਹਾਃ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-ਅਸਲ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ-ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਾਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣਗੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ ਸਿਰਫ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਯੂਰੀਆ ਦੇ ਪੂਰੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯੂਰੀਆ ਦੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਡ

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851 ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ.-3155 ਨੇ 250 ਥੈਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ (ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ.) ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਪਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖਾਦ ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਝੂਠੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੰ. 3 ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੇਟ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਯੂਰੀਆ ਦੇ ਅਜਿਹੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਖਾਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਓ' ਫਾਰਮ ਅਤੇ 'ਜੀ' ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1 ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜੋ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਗੱਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ P.W.21 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851 ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ.-3155 ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ 'ਓ' ਫਾਰਮ ਅਤੇ 'ਜੀ' ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਖਾਦ ਦੀ ਇੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 19] [1085-G-H; 1086-A-D]

2. ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 22] [1087-D-F]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1804.

ਸੀ. ਆਰ. ਐਲ. ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੂਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 17.02.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ। 1997 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 281 (ਐੱਸ. ਜੇ.)।

ਨਾਲ

2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1805.

ਸੰਤੋਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਮਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਰਮੀਲਾ ਉਪਾਧਿਆਏ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਜਿਤ ਸਿੰਘ, ਟੀ. ਮਹਿਪਾਲ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪੀ. ਕੇ. ਡੇ, ਏ. ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ No.18/1982 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 26.09.1997 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। (ਉੱਤਰ), ਪਟਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਐੱਨ. ਓ. ਐੱਸ. ਵਿੱਚ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 1997 ਦਾ 281 ਅਤੇ 282 ਮਿਤੀ 17.02.2009, ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

3. ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੋਸ਼ੀ ਐੱਨ. ਓ. ਐੱਸ. ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1982 ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 18 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 3 ਅਤੇ 1. (ਉੱਤਰ), ਪਟਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ (ਆਈ.

ਪੀ. ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 409 ਅਤੇ 477 ਏ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 5 (2) (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਪੀ. ਸੀ. ਐਕਟ') ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਮਿਤੀ 26.09.1997 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. (ਉੱਤਰੀ), ਪਟਨਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਅਤੇ 477 ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਅਤੇ ਪੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। 2011 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1805 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 477ਏ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ 3 ਸਾਲ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ 2 ਸਾਲ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਲਈ Rs.10,000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

5. ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ (ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ) ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 (ਰਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ) ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1997 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਤੇ 1997 ਦੀ 282 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 477 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 5 (1) (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ. ਅਤੇ ਆਈ. ਡੀ. 1,000/- ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ (ਆਈ. ਡੀ. 1) (ਰਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਤਹਿਤ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਅੰਡੇਗੋ ਆਰ. ਆਈ. ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 477ਏ ਤਹਿਤ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਆਰ. ਆਈ. ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀ. ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 (1) (ਸੀ) ਅਤੇ 5 (2) ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ 1000/- ਰੁਪਏ ਦਾ

ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 6. ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵ, (ਰਾਮ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ @ਰਾਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ) ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 299/1997 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 2, ਭਾਵ (ਰਾਮ ਉਦੈ ਸਿੰਘ)। ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 'ਰਾਮ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ' ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ (ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਲ.) ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2009 ਦਾ No.4005, ਮਿਤੀ 24.07.2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ।

7. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਐਸ. ਪੀ. ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5), ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਰ (ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ), ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਭਾਰਤੀ ਖੁਰਾਕ ਨਿਗਮ (ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ.), ਪਟਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਆਈ. ਡੀ. 2 (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਮਿਤੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ.) (Ext.9) ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ., ਤਿਲਰਥ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੇਗੁਸਰਾਏ ਦੇ ਡਿਪੂ ਇੰਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ, ਏ. ਜੀ.-3, ਜੋ ਕਿ ਇੰਚਾਰਜ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ., ਰੇਲਵੇ ਸਾਈਡਿੰਗ, ਬਰੌਨੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਚ 1980 ਦੌਰਾਨ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ., ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਹੈਂਡਲਿੰਗ/ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਠੇਕੇਦਾਰ ਸੀ, ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ (ਯੂਰੀਆ) ਦੇ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 24.03.1980 ਉੱਤੇ, NOS ਵਾਲੇ ਦੋ ਵੈਗਨਾਂ ਹਨ। ਐੱਨ. ਆਰ. 17797 ਅਤੇ ਐੱਨ. ਆਰ. 61690, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 500 ਅਤੇ 540 ਖਾਦ ਦੇ ਥੈਲੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਉਤਾਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਰੌਨੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਖਾਦ ਦੇ ਥੈਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਮਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਏ. ਜੀ.-I ਰਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੂੰ 1980 ਦੌਰਾਨ ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਡਿਪੂ ਇੰਚਾਰਜ, ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਡੀ., ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿਪੂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਏ. ਜੀ.-3 ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿਪੂ ਵਿੱਚ ਖੇਪ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਅਤੇ ਕਟਕ ਤੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 500 ਬੈਗ ਅਤੇ 540 ਬੈਗ ਯੂਰੀਆ ਬਰੌਨੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਵੈਗਨਾਂ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ

ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ 24.03.1980' ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਸਟਾਫ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਸਾਈਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਬਰੌਨੀ ਤੋਂ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਬੁੱਕ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। 24.03.1980 ਅਤੇ 25.03.1980 ਉੱਤੇ ਰੇਲਵੇ ਡਿਲਿਵਰੀ ਬੁੱਕ ਦੇ 12 ਅਤੇ 13।

8. ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਬੈਗ ਰਾਮ ਉਦੈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਰਾਮ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 24.03.1980 ਉੱਤੇ ਸੌਂਪੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੋ ਗੇਟ ਪਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ NOS ਸੀ। ਰਾਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਵੱਲੋਂ ਟਰੱਕ ਐੱਨ. ਓ. ਐੱਸ. ਰਾਹੀਂ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ 14,791 ਅਤੇ 14792 ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ-7851 ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ-3155। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਖੇਪ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐੱਨ. ਓ. ਐੱਸ. ਵਾਲੇ ਦੋ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851 ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ.-3155, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 250 ਥੈਲੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 24/25 ਮਾਰਚ, 1980 ਦੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਰਜਿਸਟਰ (Ext.6), ਅਰਾਇਵਲ ਟੈਲੀ ਬੁੱਕ, 'ਜੀ'-ਫਾਰਮ ਅਤੇ 'ਓ'-ਫਾਰਮ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ 500 ਥੈਲੇ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ, ਏ. ਜੀ.-3 ਦੁਆਰਾ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਨਵਰਡ ਰਜਿਸਟਰ, ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ., ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਡੀ., ਤਿਲਰਥ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 250 ਥੈਲਿਆਂ ਨਾਲ ਟਰੱਕ ਐੱਨ. ਓ. ਐੱਸ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ) ਦੀ ਆਮਦ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਮਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਯੂਰੀਆ ਦੇ ਬਾਕੀ 540 ਬੈਗ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 270 ਬੈਗ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਇੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ, ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ 21 ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1 (ਸ੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰ ਚੌਧਰੀ), ਇੱਕ ਟਾਈਪਿਸਟ, ਦੀ Ext.-1 ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-2 (ਐੱਸ. ਬੀ. ਲਾਲ), ਜੋ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਮੈਨੇਜਰ

(ਕੰਟਰੈਕਟ) ਹੈ, ਦੀ ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਡੀ. ਲਈ ਹੈਂਡਲਿੰਗ/ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟਿੰਗ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-4, ਬ੍ਰਿਜਦੇਵ ਰਾਮ, ਜੋ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਡੀ., ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ., ਤਿਲਰਾਥ ਵਿਖੇ ਏ. ਜੀ.-III ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਓ'-ਫਾਰਮ (Ext.-4), ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਡੀ., ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ., ਤਿਲਰਾਥ ਮਿਤੀ 25.03.1980 ਤੋਂ 24.12.1981 ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-5, ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਮੈਨੇਜਰ (ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ) ਸਨ, ਜਨਵਰੀ 1982 ਵਿੱਚ Ext.-8 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-6, ਜੇ. ਪੀ. ਵਰਮਾ ਨੂੰ ਅਕਤੂਬਰ ਏ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ., ਪਟਨਾ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1982, (Ext.-8) ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. (Ext.-9) ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-7, ਇੱਕ ਐੱਮ. ਇਬਰਾਹਿਮ, ਹੈੱਡ ਗੁੱਡਜ਼ ਕਲਰਕ ਦੀ ਵੈਗਨ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-9, ਰਾਮ ਬਰਨ ਮਹਿਤੋ, ਵਾਹਨ ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਹੈ। ਬੀ. ਐਚ. ਐਫ.-3155. ਪੀਡਬਲਯੂ-10, ਰਾਜਿੰਦਰ ਮਹਤੋ, ਟਰੱਕ ਨੰ. BHF.-3155 ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-11, ਦੁਲਾਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸਹਾਇਕ ਮੈਨੇਜਰ, ਅਕਾਊਂਟਸ, ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-12, ਤ੍ਰਿਲੋਕੀ ਰਾਮ, ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਆਡਿਟ ਖੇਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ, ਐੱਫਸੀਆਈ, ਪਟਨਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ (Ext.-12) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮਾਲ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪੀਡਬਲਯੂ-13, ਐੱਮ. ਕੇ. ਪਾਠਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੀਡਬਲਯੂ-14, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਟਰੱਕ ਨੰ. ਬੀ. ਐਚ. ਐਫ.-3155. ਪੀਡਬਲਯੂ-15, ਪ੍ਰਤੁਲ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, ਟਰੱਕ ਨੰਬਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ-7851. ਪੀਡਬਲਯੂ-16, ਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ, ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਹੈੱਡ ਵਾਚਮੈਨ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-17, ਰਾਮ ਸਾਗਰ ਪਾਸਵਾਨ ਹਨ, ਜੋ ਏਜੀ-III, ਐੱਫਸੀਆਈ, ਤਿਲਰਥ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-18, ਰਾਮਾ ਰਾਏ, ਟਰੱਕ ਨੰ. ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ-7851. ਪੀਡਬਲਯੂ-19, ਜੇ. ਕੇ. ਸੈਮੂਅਲ ਹਨ, ਜੋ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਉਪ ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂਚਕਰਤਾ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-20, ਰਾਮਫਲ ਯਾਦਵ ਹੈ, ਜੋ ਦਸੰਬਰ 1978 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 1980 ਦਰਮਿਆਨ ਏਜੀ-II, ਤਿਲਰਥ ਡਿਪੂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-21, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

10. ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦ ਮੋਹਨ ਸਹਾਏ ਨੂੰ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ-1 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਡਿਪੂ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹਨ।

11. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਸੰਤੋਸ਼ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਾਜਿਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਪੀ. ਕੇ. ਡੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

12. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਾਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਜੋ ਐਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਬੈਗ 24/25 ਮਾਰਚ, 1980 ਨੂੰ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

13. ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-9, ਪੀਡਬਲਯੂ-10 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-14, ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ, ਖਲਾਸੀ (ਕਲੀਨਰ) ਅਤੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਬੂਤ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ.-3155, ਪੀ. ਡਬਲਿਊ.-15 ਅਤੇ ਪੀ. ਡਬਲਿਊ.-18 ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਹਨ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851 ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਤਿਲਰਥ ਗੋਦਾਮ ਵਿਖੇ 500 ਬੈਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਕਥਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਨਿਰੀਖਣ' ਤੇ, ਕਈ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਸੰਗਤਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸਬੂਤ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ।

14. ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਢੰਗ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ.

ਆਰ. ਸਿਰਫ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

15. Ex.24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ 25.03.1980' ਤੇ ਤਿਲਰਥ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹ ਤੋਲਣ, ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਥੈਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਟੈਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 24/25 ਮਾਰਚ, 1980 ਨੂੰ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬੁੱਕ (' ਡੀ 'ਫਾਰਮ), ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਰਸੀਦ ਰਜਿਸਟਰ (' ਜੀ 'ਫਾਰਮ) ਅਤੇ ਗੋਦਾਮ ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ (' ਓ 'ਫਾਰਮ) ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

16. ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿੱਚ ਕਦਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

17. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਇਕਸਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐੱਫ.

ਆਈ. ਆਰ. ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਦ ਦੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਖਾਦ ਦੇ ਪੂਰੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਤੱਕ ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਥੈਲੇ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਗੇਟ ਪਾਸ/ਰਜਿਸਟਰ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਰਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 'ਓ' ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ 'ਜੀ' ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਗੋਦਾਮ ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਖਾਦ ਦੇ ਅਜਿਹੇ 500 ਥੈਲੇ ਆਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਣਾ ਕੇ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਭਾਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਸਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ।

18. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

19. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ ਸਿਰਫ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਯੂਰੀਆ ਦੇ ਪੂਰੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ

ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਯੂਰੀਆ ਦੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851 ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ.-3155 250 ਥੈਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਲਰਾਥ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਪਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਖਾਦ ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਝੂਠੇ ਸਨ। ਸਾਲ 2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ (ਆਈ. ਡੀ. 1) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੇਟ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਯੂਰੀਆ ਦੇ ਅਜਿਹੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀਆਂ ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਖਾਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਓ' ਫਾਰਮ ਅਤੇ 'ਜੀ' ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਲਈ ਰਾਮਦੇਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 540 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜੋ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 1040 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਗੱਲ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ P.W.21 ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851 ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ.-3155 ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ. ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਗੇਟ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਜਿਸਟਰਾਂ ਵਿੱਚ ਝੂਠੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ 'ਓ' ਫਾਰਮ ਅਤੇ 'ਜੀ' ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਖਾਦ ਦੀ ਇੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਸੀ।

20. ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਸਿੰਘ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਏ. ਜੀ.-3 ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਡਿਪੂ ਵਿੱਚ ਖੇਪ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਨ। ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851 ਅਤੇ ਬੀ. ਐੱਚ. ਐੱਫ.-3155 ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 250 ਥੈਲਿਆਂ ਨਾਲ 25.03.1980 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੌਤਿਕ ਤਸਦੀਕ 06.10.1982 ਅਤੇ 06.11.1982 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ, ਚਾਰਟ

(Ext.24) ਨੂੰ 01.10.1982 ਉੱਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਬੈਗ ਦੋ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ Ext.24 (ਚਾਰਟ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਦ ਦਾ ਸਟਾਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ-17 ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਭਾਵ, ਰਾਮ ਸਾਗਰ ਪਾਸਵਾਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-20 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ Ext.24 ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ 25.03.1980 'ਤੇ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 500 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ Ext.24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਮਾਰਚ 1980 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਅਤੇ Ext.24 ਅਧੀਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 01.10.1982 ਉੱਤੇ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਰੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਈਡੀ1 ਉੱਤੇ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 250 ਥੈਲਿਆਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਡੀ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਈ., ਤਿਲਰਥ ਵਿਖੇ ਕਥਿਤ ਥੈਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਟਰੱਕ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਖਾਦ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਮੰਝੌਲ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਟਰੱਕ ਨੰ. ਬੀ. ਆਰ. ਆਈ.-7851, ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਯੂਰੀਆ ਦੇ 250 ਥੈਲੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਖਾਦ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ, ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਖਲਾਸੀ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਸਹੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

22. ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹਨ। 2009 ਦਾ No.4005 ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਭਾਵ, ਰਾਮ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ @ਰਾਮ ਨਾਥ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਮਿਤੀ 24.07.2009 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਾਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟਣ ਲਈ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨਗੇ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ

Tarun Mehra

Advocate